

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Національна академія правових наук України

Запорізький національний університет

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування Національної академії правових наук України

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Державний університет Молдови

Асоціація фахівців адміністративного права

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РЕФОРМ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

до 30-річчя Національної академії правових наук України

**Збірник наукових праць за матеріалами
Міжнародної науково-практичної конференції
17 травня 2023 року**

Харків
2023

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. *Лученко Д.В.*,
канд. юрид. наук, доц. *Бойко І.В.*,
канд. юрид. наук, доц. *Мех Ю.В.*,
канд. юрид. наук, доц. *Соловйова О.М.*

Євроінтеграційні вектори реформ у сфері публічного адміністрування: збірник наукових статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (17 травня 2023 року, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків). Харків: Друкарня Мадрид, 2023. 680 с.

У збірнику представлені наукові праці учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Євроінтеграційні вектори реформ у сфері публічного адміністрування», яка відбулася 17 травня 2023 року в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого і була присвячена 30-річчю Національної академії правових наук України.

До збірника увійшли наукові статті, тези доповідей та повідомлень учасників конференції, які відображають результати наукових пошуків авторів із висвітлення актуальних питань: основні напрямки законодавчих ініціатив щодо європеїзації публічного адміністрування; нова архітектура моделі державної служби в Україні; сучасні підходи до реформування інституту адміністративної відповідальності; особливості надання адміністративних послуг у воєнний час; забезпечення й захист прав і свобод особи в умовах воєнного стану.

Збірник розраховано на науковців, викладачів, практичних працівників, студентів, а також широке коло читачів, які цікавляться цією проблематикою.

служба статистики України. URL: <http://kved.ukrstat.gov.ua/>.

4. Про автомобільний транспорт : Закон України від 5 трав. 2001 р. № 2344-III. Відом. Верхов. Ради України. 2001. № 22. Ст.105.

5. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 2 берез. 2015 р. № 222-VIII. Відом. Верхов. Ради України. 2015. № 23. Ст. 158.

ГОРІНОВ ПАВЛО

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін,

в.о. директора Навчально-наукового інституту права

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова,

заслужений працівник соціальної сфери України

(Україна, м. Київ)

**МЕХАНІЗМ ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ В ЄС**

Війна привела до появи великої кількості українських біженців, які прибули до ЄС через Польщу, Словаччину, Угорщину та Румунію. За станом на 1 березня 2022 року їх чисельність налічувала 650 тис осіб. Найбільше біженців прийняла Польща. За даними дослідницького відділу компанії Statista, протягом року війни кордон України з Польщею перетнули понад 10 млн осіб, зареєструвалися в Польщі понад 8 млн осіб [1].

Вже 4 березня 2022 року Імплементативним рішенням

Ради ЄС 2022/382 було активовано щодо українців спеціальний механізм прихистку в країнах ЄС під назвою «тимчасовий захист» [2]. Тривалість дозволу на проживання на території ЄС становить 1 рік, який автоматично подовжується кожні 6 місяці ще на рік і в загальному може дорівнювати 3 роки. Серед країн Європейського Союзу за станом на травень 2022 року найбільшу кількість статусів тимчасового захисту українцям надала Польща (96085) [3].

Механізм тимчасового захисту полягає в отриманні переміщеними особами дозволу на перебування в ЄС за спрощеною процедурою, комплекс заходів тимчасового захисту визначено Директивою Ради 2001/55/ЄС від 20.07.2001 р. «Про мінімальні стандарти для надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та про заходи, що сприяють збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому таких осіб й відповідальності за наслідки такого прийому» [4].

Згідно цієї Директиви, «тимчасовий захист» означає процедуру виняткового характеру для надання негайного та тимчасового захисту переміщеним особам, особливо, якщо «існує ризик того, що система надання притулку не зможе обробити цей наплив без негативних наслідків для її ефективної роботи в інтересах відповідних осіб» [4].

До категорії «переміщені особи» в Директиві віднесені громадяни третіх країн або особи без громадянства, які були змушені залишити свою країну чи регіон походження із-за збройного конфлікту або поширеного насильства; особи, які перебувають під серйозним ризиком

або стали жертвами систематичних чи загальних порушень прав людини.

Крім спрощеної процедури отримання дозволу на перебування в ЄС тимчасовий захист передбачає моментальний доступ переміщених осіб до таких основних прав:

- займатися діяльністю за наймом або самозайнятою діяльністю відповідно до вимог, що застосовуються до професії;

- мати доступ до відповідного житла (можливість безоплатного тимчасового проживання чи компенсації витрат на оренду житла); у багатьох європейських країнах впроваджені програми, які заохочують своїх громадян розміщувати українських біженців у власному житлі;

- мати право на медичну допомогу (забезпечення невідкладною медичною допомогою чи лікарськими засобами);

- мати право на освіту (забезпечення рівних можливостей у доступі до освіти дітям дошкільного віку, учням до 18 років та студентам, навчання яких було перервано внаслідок початку бойових дій в Україні);

- відкрити базовий банківський рахунок, який надає можливість користуватися основними фінансовими послугами (робити грошові перекази, платежі, отримати кредитну картку, отримувати готівку в банкоматах);

- отримувати необхідну допомогу щодо соціального забезпечення та засобів до існування.

В багатьох європейських країнах для українських

біженців є безкоштовним входом до музеїв, мобільні оператори пропонують вигідні тарифи для дзвінків в Україну, українські водійські права дійсні в Європі.

Кожна європейська країна має власну національну систему забезпечення соціальних прав переміщених осіб, відповідно і суми соціальних допомог українським біженцям в кожній країні є різними (рис. 1).

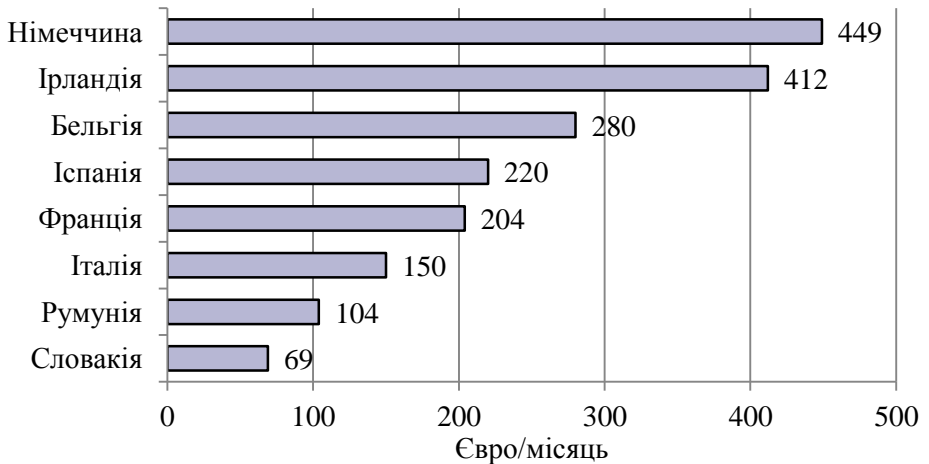

Рис. 1. Фінансова підтримка українського біженця в Європі станом на червень 2022 р., євро/місяць Джерело: [5].

Найбільшу місячну суму фінансової підтримки на одного українського біженця у червні 2022 р. виділяла Німеччина – 449 євро, в Ірландії ця сума становить 412 євро на місяць, значно нижчі виплати біженцям надаються в інших країнах.

Тимчасовий захист не поширюється на осіб без

громадянства або громадян третіх країн, які проживали в Україні без дозволу на постійне проживання, і якщо їхня батьківщина є безпечною країною. Цей статус також не можуть отримати громадяни України – сезонні працівники та студенти по обміну, що перебувають у країнах ЄС.

В якості висновку слід зазначити про високий рівень європейської солідарності щодо підтримки України та відданості держав-членів ЄС принципам свободи, демократії та поваги до прав людини.

Список використаних джерел:

1. Загальна кількість біженців, які прибули до Польщі з України 2023. URL: <https://www.statista.com/statistics/1293228/poland-ukrainian-refugees-crossing-the-polish-border/>
2. Імплементційне рішення Ради ЄС 2022/382 від 4 березня 2022 року, що встановлює наявність масового напливу переміщених осіб з України у розумінні статті 5 Директиви 2001/55/ЄС та запроваджує тимчасовий захист. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU22006>
3. Ukrainians granted temporary protection in May 2022. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220707-2/>
4. Директива Ради ЄС 2001/55/ЄС від 20.07.2001 р. «Про мінімальні стандарти для надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та про заходи, що сприяють збалансованості зусиль між державами-членами щодо прийому таких осіб й відповідальності за наслідки такого прийому». URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal->